

Kannatlikkus on tarkuse ema...

Kui tunnete end masenduses langevat, sest kõik ei suju nii nagu soovite, võtke kätte ja lugege mõni lehekülg kirjastuselt Maalehe Raamat ilmunud "Aedniku aastast". Karel Čapeki muhe huumor on raviva toimega ja aiaasjanduses õpetlikum kui mõni auväärne ja paljukiidetud leksikon.

Pealegi on see oma lihtsuses lohutav ükskõik millise eluala esindajale. Seda öökapi soovitatavat raamatut võite avada suvalisest kohast ikka ja jälle ning teie tujud paraneb õige pea. Edasi valitud lõiguke samast raamatust.

"Kui sul jääb kell seisma, siis võtad sa ta osadeks lahti ja viid alles seejärel uurmaakri kätte; kui kellelgi ütleb automootor üles, tõstab ta kapoti ja topib sõrmed mootorisse, misjärel kutsub mehaaniku.

Kõigea maamuna peal võib midagi peale hakata, kõike on võimalik parandada ja reformida, kuid ilma vastu pole midagi võimalik ette võtta.

Ei aita mingi püüdlikkus, ülim enesekindlus, ükski leidlikkus, ei jultumus ega sõim; pung puhkeb ja võrse pistab nina välja siis, kui tema tund on tulnud. Ja sa võtad alandlikus meeles teatavaks, kui jõuetu on inimeselaps; sa hakkad mõistma, et kannatlikkus on tarkuse ema...

Muud midagi pole teha."

KADRIN LINNA

LUGEJA KÜSIB

Eriline kahjustus kirsilehtedel

REPRO

Möödunud aastal pärast maguskirs-side valmimist hakkasid kahel nelja-aastaselt puul lehtede alumised küljed punaseks minema. Seejärel keerduisid lehtede servad ülespoole ja puud olid täitsa punased. Kõik see toimus kahe nädala jooksul. Aianudspoe soovitusel pritsisime neid puud Fastaciga, mille järel lehed läksid paari päevaga pruuniks ja langesid maha.

Siis hakkasid ühel väikesel hapukirsil ka lehed altpoolt punetama. Pritsisime kohe Fastaciga ja lehed pruunistusid paari päevaga, aga lehed jäid talveks külge (ei kukkunud ka kevadeks maha). Nüüd on need kolm puud täiesti elutud – ilma ühegi pungata. Mis töbi see on ja kuidas sellega edaspidi peaks võitlema?

Vastab

VÄINO PALLUM

Tõenäoliselt oli kirsipuu lehtede värvumise ja leheservade üleskeerdumise põhjuseks pruunistumishaigus ehk keerdlehisus. Haigust tekitab kottseen *Gnomonia erythrostoma*.

See vähelevinud haigus kahjustab eekätt maguskirsipuid, harvem hapukirsi- ja ploomipuid.

Seennakkusega võisid kaasuda mulla ajutisest liigkuivusest, mulla liigest leeliselisusest (pH üle 7) või happelisusest (pH alla 5,5) tingitud fosfori omastamise häired. Lisaks muule võisid lehti kahjustada alaküljel imevad kirsipuu-lehetäid.

Pruunistumishaiguse esmatunnused ilmnevad lehtedel varasuvel värvumärgatavate kahvatute laikudena, mis südasuvel kollakaks ja hiljem punakaspruuniks värvuvad. Peagi muutuvad nakatunud lehed üleni punakaspruuniks, rulluvad ja kuivavad. Kuivanud lehed jäävad üldiselt talveks puule rippuma.

Haigus levib peamiselt askosporiide ehk kotteostega. Need moodustuvad pruunistuvate lehtede koes tekkinud peiteoslates. Hiliskevadel paiskuvad valminud kotteosed peiteosla eoskottidest välja, kanduvad tuule abil noortele lehtedele ja nakatavad neid.

Suvel võib lehtede alaküljel haiguslaikudel näha väikesi musti täpikesi – seene pükniide ehk algeoslaide. Neis moodustunud eosed on aga nakkuse edasikandmisel teisejärgulise tähtsusega.

Haigus võib tabada ka kirsi vilju, mis kortsuvad ja lõhenevad.

Pruunistunud ja keerdunud lehtede varisemist (tavaliselt jäävad need puule) võis soodustada insektitsiid Fastaci pritsimislahuse liiga kõrge kontsentratsioon haigusest tugevalt nõrgestatud puudele. Kurnatud puude hävingule aitasid kaasa jaanuarikülmad.

Tõrjeks pritsige kirsipuid enne õienuppude avanemist Effectoriga (4–5 g/10 l). Kohe pärast õitsemise lõppu pritsige Chorus 75 WGga (2–4 g/10 l) ja korrake seda pärast viljade koristamist.

Esimeste lehetäide ilmumisel pritsige lehtede alakülgi bioloogilise tõrjevahendi NeemAzal-T/S-iga (30–50 g/10 l).

Sügisel koguge ja põletage puudele jäänud ja ka varisenud lehed. Seejärel pritsige puud ja võraaluseid karbamiidiga (50 g/10 l).

Samuti kastke puud põuaperioodil ja andke piisavalt fosforväetist.